

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи давлатии
молия ва иқтисоди Тоҷикистон
н.и.п., дотсент Сатторзода Б.А.

аз « 26 » _____ соли 2025

Хулосаи

Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон

Диссертатсияи Маҳмудов Сафарали Мирзоевич дар мавзуи «Мукамалгардонии механизми пешниҳоди қарзи бонкӣ дар рушди соҳибкории хурду миёна (дар мисоли КВД БА ҶТ «Амонатбонк»)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.07-Молия, муомилоти пулӣ ва қарз дар кафедраи фаъолияти бонкии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон иҷро шудааст.

Дар рафти иҷрои диссертатсия Маҳмудов Сафарали Мирзоевич унвонҷӯи кафедраи фаъолияти бонкии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба шумор мерафт.

Таҳқиқот оид ба омӯзиши пурраи мавзуи рисолаи илмӣ Маҳмудов Сафарали Мирзоевич соли 2019 дар кафедраи фаъолияти бонкии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон оғоз гардидааст.

Маҳмудов Сафарали Мирзоевич соли 2011 баъди хатми литсейи ба Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дохил шуда, онро соли 2016 бо ихтисоси молия ва қарз (ҳамчун мутахассис) хатм намудааст.

Маҳмудов Сафарали Мирзоевич аз соли 2016 фаъолияти меҳнатии худро оғоз намуда, дар вазифаҳои гуногун кору фаъолият кардааст. Аз соли 2016 то соли 2017 ба ҳайси мутахассис оид ба қарз дар маркази хизматрасонии бонкии №024-и филиали №06-и КВД БА ҶТ «Амонатбонк» дар ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе кору фаъолият кардааст, инчунин аз соли 2017 то соли 2019 ба ҳайси бозрас оид ба кадрҳои филиали №06-и БДА ҶТ «Амонатбонк» дар ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе кор кардааст. Аз соли 2019 то соли 2020 дар вазифаи иқтисодчии дараҷаи 1-уми шӯъбаи тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони идораи кормандони Раёсати КВД БА ҶТ «Амонатбонк» кору фаъолият кардааст. Аз соли 2020 то 2024 ба ҳайси муҳосиби асосии шӯъбаи амалиётҳои дохилибонкии идораи ҳисобдорӣ Раёсати КВД БА ҶТ «Амонатбонк» кор кардааст.

Аз моҳи апрели соли 2024 то инҷониб сардори шӯъбаи кор бо қарзҳои мушкилситони департаменти бехатарӣ ва кор бо қарзҳои мушкилситонии Раёсати КВД БА ҶТ «Амонатбонк» кору фаъолият мекунад.

Мавзуи диссертатсияи Маҳмудов Сафарали Мирзоевич дар ҷаласаи шурои олимони Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон таҳти суратҷаласаи №02/3.15 аз 30.09.2020 баррасӣ ва тасдиқ гардида, роҳбари илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи молия ва суғуртаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, Икромӣ Ф.Н. таъйин гардидааст.

Маҳмудов Сафарали Мирзоевич имтиҳонҳои номзадиро аз фанҳои забони хориҷӣ (англисӣ) бо баҳои 5 (аъло) аз 12.09.2022, таърих ва фалсафаи илм бо баҳои 4 (хуб) аз 23.12.2020 дар Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон супоридааст ва имтиҳони номзадӣ (минимум) аз рӯйи ихтисоси 08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз бо баҳои 5 (аъло) аз 08.02.2025 дар Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон супорида, соҳиби шаҳодатнома гардидааст.

Диссертатсияи Маҳмудов Сафарали Мирзоевич дар ҷаласаи кафедраи фаъолияти бонкии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба таври ошкоро аз «27» сентябри соли 2025, протоколи №2.5 муҳокима гардидааст. Ба диссертатсия аз ҷониби муқарризон баҳои мусбат дода шуда, пас аз ислоҳи камбудӣҳо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсияи Маҳмудов С.М. дар мавзуи «Мукамалгардонии механизми пешниҳоди қарзи бонкӣ дар рушди соҳибкории хурду миёна (дар мисоли КВД БА ҚТ «Амонатбонк»)» чунин хулоса қабул карда шуд:

ТАВСИФИ УМУМИИ ТАҲҚИҚОТ

Баҳои кори иҷрошуда. Дар шароити бозори муносири иқтисодӣ ҷаҳонӣ, ки дар он соҳибкорӣ хурду миёна ҳамчун яке аз омилҳои калидии ҳавасмандгардонии рушди иқтисодӣ, тақвияти рақобатпазирӣ ва ташаккули иқтисодии инноватсионӣ баромад мекунад, масъалаи дастрасии соҳибкорон ба захираҳои молиявӣ аҳамияти ғавқулодаи назариявӣ ва амалӣ касб мекунад, зеро маҳз тавассути фароҳам овардани чунин дастрасӣ шароити рушду устувории сохторҳои иқтисодӣ таъмин мегардад. Қарзҳои бонкӣ дар ин рағбанд воситаи асосии маблағгузорӣ ба ҳисоб мерағанд ва аз ҳамин ҷост, ки тақмили механизми пешниҳоди онҳо ҳамчун яке аз афзалиятҳои муҳими низомии молиявӣ арзёбӣ мегардад.

Корхонаҳои хурду миёна дар иқтисодиёти миллии нақши муҳаррик ва ташаккулдиҳандаи ҷойҳои нави корӣ ва ҳамзамон, пешбарандаи рағбандҳои инноватсиониро доранд ва барои ҷомеа аҳамияти бузурги иқтисодиву иҷтимоиро соҳибанд, аммо таҷрибаи амалии фаъолияти онҳо нишон медиҳад, ки соҳибкорон дар рағбандии дарёфти қарз аз муассисаҳои бонкӣ аксаран бо монеаҳо рӯ ба рӯ мешағанд, ки ин монеаҳо ба маҳдудияти дастрасӣ ба иттилооти бозғаймӣ, сатҳи баланди ғоизҳои қарз ва расмиёти мураккаби арзёбии қарз вобастаанд.

Низоми бонкӣ дар таъмини тараққиёти иҷтимоиву иқтисодии мамлакат, баҳусус, дар рушди бахшҳои воқеии иқтисодиёт, афзоиши иқтидори содиротӣ, ташаккули ҷойҳои нави корӣ ва ғанигардонии бучаи давлатӣ нақши калидӣ дорад [39, с. 16]. Бонкҳо ҳамчун унсурҳои асосии ин низом дар таъмини соҳибкорон бо захираҳои молиявӣ мавқеи муҳим доранд. Аз ин рӯ, таҳияи механизми самараноки пешниҳоди қарз на танҳо ба таҳкими эътимоди соҳибкорон ба низоми бонкӣ ва баланд бардоштани сатҳи хизматрасониҳои молиявӣ мусоидат мекунад, балки барои суботи низоми иқтисодӣ низ аҳамияти ғавқулода дорад.

Интихоби КВД БА ҶТ “Амонатбонк” ҳамчун объекти таҳқиқот бо он асоснок мегардад, ки вазъи воқеии қарздиҳии он ба СХМ имкон медиҳад, то мушкилоти мавҷуда ошкор ва барои тақмили расмиёти қарзӣ тавсияҳои амалӣ таҳия гарданд, дар ҳоле ки мақоми давлатӣ доштани ин муассиса вазифаи онро аз ҳадафи маҳдуди дарёфти ғоидаи молиявӣ берун бурда, ба татбиқи сиёсати иқтисодиву иҷтимоии давлат ва мусоидат ба ҳадафҳои стратегии миллӣ иртибот медиҳад.

Бо дарназардошти он ки технологияҳои муосир самти хизматрасониҳои молиявиро куллан дигаргун месозанд, ҷорӣ намудани рақамикунонӣ дар бахши бонкӣ барои беҳсозии дастрасии соҳибкорон ба маблағгузорӣ шароити нав фароҳам меорад. Дар ҳамин робита, дар Паёми навбатии худ ба Маҷлиси Олӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон махсусан таъкид намуданд, ки “Бонки миллӣ ва ташкилотҳои қарзиро зарур аст, ки дар самти дарёфти манбаъҳои иловагии маблағгузорӣ ва дар ин замина зиёд кардани пешниҳоди қарзҳои дарозмуддат, дастрас ва бо ғоизи паст, инчунин, пурра ҷорӣ намудани низоми рақамии хизматрасониҳои бонкӣ дар ҳамаи минтақаҳои кишвар ва истифодаи васеи технологияҳои молиявӣ тадбирҳои иловагӣ андешанд” [32].

Дар ҳамин асос, таҳқиқоти мазкур на танҳо омӯзиши механизми анъанавии пешниҳоди қарзҳо, балки таҳлили таъсири рақамикунонӣ ва имкониятҳои ҷорӣ намудани онро дар низоми бонкӣ фаро мегирад ва натиҷаҳои бадастомада дар амалияи бонкии мамлакат татбиқ гардида, ҳам ғавқулияти КВД БА ҶТ “Амонатбонк” ва ҳам тамоми низоми бонкии кишварро тақмил мебахшанд ва ин дар навбати худ, ба рушди устувори соҳибкорӣ, таъсиси ҷойҳои нави корӣ ва таҳкими суботи иҷтимоиву молиявии ҷомеа мусоидат хоҳад кард.

Ҳамин тариқ, интихоби мавзуи мазкур барои рисолаи номзадӣ пурра асоснок ва мувофиқ буда, ҳам аз ҷиҳати назариявӣ ва ҳам аз ҷиҳати амалӣ метавонад ба рушди илм, тақмили амалияи соҳибкорӣ ва таҳкими низоми молиявии миллӣ саҳм гузорад.

Навгонии илмий ин таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки масъалаи такмили механизми қарздиҳии КВД БА ҚТ “Амонатбанк” ба СХМ дар ҳамбастагӣ бо раванди саноатикунонии иқтисодиёти миллий ва рақамикунонии хизматрасониҳои банкӣ нахустин маротиба ҳамчун масъалаи комплексӣ мавриди баррасӣ қарор дода мешавад.

Натиҷаҳои муҳимтарине, ки дар ҷараёни таҳқиқот ба даст оварда шуданд ва ба ҳимоя бароварда мешаванд, инҳо мебошанд:

1. Методикаи нави таснифоти субъектҳои соҳибкорӣ барои ҳадафҳои қарзгузори банкӣ дар шароити саноатикунонӣ таҳия ва аз ҷиҳати методологӣ асоснок гардид, ки ҳудудҳои даромад ва дороиҳоро бо низоми нишондиҳандаҳои меёри ва коэффитсиентҳои соҳавию минтақавӣ ҳамоханг намуда, шаффофият ва стандартикунонии қабули қарорҳои қарзиро таъмин менамояд.

2. Механизми мониторинги таъсири қарзгузори банкӣ ба рушди СХМ дар ҚТ таҳия ва асоснок гардид, ки дар асоси таҳлили муқоисавии динамика ва сохтори қарзгузори СХМ бо нишондиҳандаҳои сифати сандук, нархгузори ғоизӣ ва хусусиятҳои маҳсулоти қарзӣ дар сатҳи низомӣ ва банки давлатӣ, монеаҳои институтсионалии маблағгузори СХМ-и истехсолиро муайян менамояд.

3. Ҷорҷӯбаи марҳилавии мукамалгардонии муҳити институтсионалии низоми қарздиҳии СХМ дар ҚТ таҳия ва асоснок карда шуд, ки муҳити институтсионалиро ҳамчун низоми идорашавандаи қоидаҳо, расмиёт ва инфрасохтор тафсир намуда, механизми таъмини дастрасии СХМ-ро ба қарз бо ҳадафҳои фарогирии молиявӣ ва устувории низоми банкӣ ҳамгиро мекунад.

4. Механизми ҳадафмандонаи такмили қарзгузори СХМ дар КВД БА ҚТ “Амонатбанк” дар ҳошияи саноатикунонии босуръат таҳия ва асоснок карда шуд, ки гузаришро аз қарздиҳии кӯтоҳмуҳлати тиҷоратӣ ба модели сармоягузори миёна ва дарозмуҳлат барои СХМ-и истехсоли таъмин менамояд.

Нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда:

- дар раванди таҳқиқ методикаи нави такроршавандаи таснифоти субъектҳои соҳибкорӣ барои ҳадафҳои қарзгузори банкӣ таҳия ва аз ҷиҳати методологӣ асоснок карда шуд, ки меёрҳои даромад ва дороиҳоро бо низоми ҳисобшавандаи стандартӣ табдил дода, онҳоро бо шумораи кормандон, музди миёнаи меҳнат, коэффитсиентҳои соҳавӣ ва минтақавӣ, инчунин, меёри гардиши дороиҳо ҳамоханг менамояд. Ин равиш имкон медиҳад, ки меёрҳои таснифот барои соҳаҳо ва минтақаҳои гуногун дар асоси формулаи ягона, шаффоф ва тафтишшаванда муайян карда шаванд, номутаносибии иттилоотӣ ва хароҷоти транзаксионӣ ҳангоми баҳогузори қарзпазирӣ коҳиш

ёбад, инчунин, қабули қарорҳои қарзӣ дар низоми бонкӣ стандартикунонида ва пешбинишаванда гардад.

- дар ҷараёни таҳлил механизми мониторинги таъсири қарзгузории бонкӣ ба рушди СХМ дар ҚТ таҳия ва аз ҷиҳати методологӣ асоснок гардид, ки қарзгузорию ҳамчун низоми нишондиҳандаҳои ба ҳам вобаста баррасӣ карда, динамика ва сохтори қарзҳо, сифати сандуқ, аз ҷумла сатҳи таъхир ва хавф, нархгузории ғоизӣ ва хусусиятҳои маҳсулоти қарзиро дар ду сатҳ – низоми бонкӣ ва КВД БА ҚТ “Амонатбонк” ба таври муқоисавӣ таҳлил менамояд. Ҳамгироии ин нишондиҳандаҳо имкон медиҳад, ки тафовут миёни афзоиши ҳаҷми қарз ва дастрасии воқеии он барои СХМ-и истеҳсолӣ ошкор гардида, маҳдудиятҳои институтсионалӣ, аз ҷумла талаботи гарав, кӯтоҳии муҳлат, баландии меъёри ғоиз, маҳдудияти захираҳо ва хароҷоти транзаксионӣ ҳамчун омилҳои маҳдудкунандаи маблағгузорӣ муайян карда шаванд. Дар натиҷа мониторинг на танҳо воситаи тавсифи омӯрӣ, балки абзори таҳлили механизмҳои таъсир ва сабабҳои маҳдудшавии қарздиҳӣ ба бахшҳои сармояталаб мегардад.

- дар асоси таҳлили институтсионалӣ ва тарҳрезии харитаи роҳ мукамалгардонии муҳити институтсионалии қарздиҳии СХМ дар ҚТ ҳамчун табилии идорашавандаи маҷмуи қоидаҳои расмӣ, расмиёти ташкилӣ ва институтҳои инфрасохтори молиявӣ асоснок гардид, ки тақсимои хавфҳо ва хароҷоти миёнаравии молиявиро миёни бонкҳо, ташкилотҳои молиявии хурд, қарзгирандагон ва давлат муайян месозад. Нишон дода шуд, ки маҳз сохтори институтсионалӣ тавассути танзими пруденсиалӣ, сифати ҳифзи ҳуқуқ, самаранокии механизмҳои таъминот ва ситонидан, рушди институтҳои иттилооти қарзӣ, абзорҳои тақсими хавфҳо ва сатҳи рақамикунонӣ арзиши захираҳои молиявӣ, муҳлат, нархгузорӣ ва суръати қабули қарорҳои қарзиро барои СХМ ташаккул медиҳад. Дар ин замина ҷорҷӯбаи марҳилавии ислоҳот пешниҳод гардид: дар марҳилаи аввал – стандартикунонӣ ва коҳиши номутаносибии иттилоотӣ, дар марҳилаи дуюм – институтсионаликунонии тақсими хавфҳо ва диверсификатсияи абзорҳои молиявӣ, дар марҳилаи сеюм – ҳамгироии инфрасохтори молиявӣ ва тақмили механизмҳои татбиқи ҳуқуқ бо пайванди мустақим ба авлавиятҳои Стратегияи миллии фарогирии молиявии ҚТ барои солҳои 2022-2026.

- дар заминаи саноатикунонии босуръат механизми ҳадафмандонаи тақмили қарзгузории СХМ дар КВД БА ҚТ “Амонатбонк” таҳия ва аз ҷиҳати методологӣ асоснок гардид, ки ҳамчун маҷмуи қарорҳои ба ҳам пайвастаи стратегӣ, ташкилӣ ва маҳсулотӣ гузаришро аз қарздиҳии кӯтоҳмуҳлати тижоратӣ ба модели маблағгузории сармоягузории миёна ва дарозмуҳлат барои СХМ-и дорой самтгирии истеҳсолӣ таъмин менамояд. Дар доираи ин механизм гурӯҳбандии ҳадафҳои қарзгирандагон ва муайянсозии бахшҳои

калидии саноатикунонӣ ҳамчун самтҳои афзалиятнок амалӣ гардида, хатҳои махсуси қарзҳои сармоягузорӣ ва қарзҳои гардон бо мутобиксозии муҳлат ва нақшаи пардохт ба давраҳои истехсолӣ ва мавсимият қорӣ карда мешаванд. Ҳамзамон, иқтисодори институтсионалии қабули қарорҳои қарзӣ тавассути қорӣ намудани стандартҳои махсуси арзёбии лоиҳаҳои саноатии СХМ, тақмили тартиби мониторинг ва пайвасти қарзҳои сиёсати қарзӣ ба нишондиҳандаҳои ченшавандаи саноатикунонӣ тақвият меёбад. Механизм, инчунин, истифодаи абзорҳои коҳиши хавф ва мутобиксозии шартҳои таъминотро пешбинӣ мекунад, ки тавсеаи қарзҳои миёна ва дарозмуҳлатро бидуни коҳиши сифати сандуқ ва бо ҳифзи устувории молиявии бонк таъмин мекунад.

Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот. Аҳаммияти назариявии таҳқиқот дар истифодаи муқаррароти назариявӣ ва методи арзёбӣ ва усулҳои пешниҳоди қарзи бонкӣ дар рушди СХМ, бахусус КХМ-и саноатӣ буда, таҳқиқи низоми бонкии мамлакат ва хавфи бонкӣ ҷиҳати пешниҳоди қарз ба СХМ барои таҳқиқоти минбаъда замина гузошта, ба самти тақмили механизми пешниҳоди қарз ба СХМ аз ҷониби КВД БА ҚТ “Амонатбонк” нигаронида шудааст.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки натиҷаҳои он барои коркарди механизми самараноки дастгирии молиявии СХМ аз ҷониби давлат тавассути КВД БА ҚТ “Амонатбонк” бо мақсади тезонидани саноатикунонии иқтисодиёти миллӣ, ҳамкорӣ дар ин ҷода бо ниҳодҳои байналмилалӣ, мамлакатҳои хориҷӣ, сармоягузори инфиродӣ, донорҳо ва ғайра дар рушди фонди махсуси давлатӣ, муайян кардани афзалиятҳо дар асоси омӯзиши таҷрибаи байналмилалӣ дар самти тараққиёти СХМ, методикаи пешниҳоди қарзҳои имтиёзнок ба он, тағйири сохтори КВД БА ҚТ “Амонатбонк” ҷиҳати пешниҳоди самараноки қарз ба СХМ ва рушди ҳиссаи саноат дар иқтисодиёти миллӣ, инчунин, барои қорӣ намудани принципҳои иқтисодиёти рақамӣ дар мамлакат бо мақсади таъмини шаффофияти амалиётҳои молиявӣ, муқаррарот, ҳулоса ва тавсияҳои анҷомёфта метавонанд мустақиман зимни таҳияи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ зерин истифода қарор дода шаванд. Бархе аз муқаррароти илмию методи диссертатсияро ҳангоми хондани лексия аз ҷанҳои “Фаъолияти бонкӣ”, “Пул, қарз, бонк”, “Иқтисодиёти рақамӣ” истифода бурдан имконпазир аст.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсия. Муаллиф мавзӯи таҳқиқот, мақсад ва вазифаҳои онро вобаста ба нақшаи мантиқии диссертатсия муайян карда, методикаи дар таҳқиқоти олимони соҳа асосёфтаҳо дар таҳлили хусусияти пешниҳоди қарз ба СХМ истифода бурдааст. Интишороти муаллиф дар маҷаллаҳои илмӣ эътимоднокии таҳқиқотро тасдиқ менамояд. Ҳулосаву тавсияҳо ва натиҷаҳои таҳқиқоти

назариявии муаллифи рисола бо истифодаи методикаи муосир асоснок карда шудаанд.

Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба бандҳои зерини Шиносномаи феҳристи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии (КОА) назди Президенти ҶТ аз рӯйи ихтисоси 5.2.17 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз: банди 9.1. Назария, методология, концепсияҳо ва принципҳои асосии муносибатҳои қарзӣ ҳамчун ҷанбаҳои зоҳиршавии низоми қарзӣ; 10.7. Баланд бардоштани самаранокии фаъолияти бонкҳо бо иштироки давлат, бонкҳо бо иштироки хориҷиён, инчунин, бонкҳои минтақавӣ; 10.9. Вижагии маблағгузориҳои бонкҳо ба фаъолияти сармоягузориҳои корхонаҳои соҳаҳо ва шаклҳои дорои ташкили ҳукукии гуногун; 10.10. Инноватсияҳои молиявӣ дар бахши бонкӣ; 10.12. Такмили низоми идоракунии хавфҳои бонкҳои ҶТ; 10.22. Маҳсулоти нави бонкӣ: намудҳо, технологияи ташкил, тарзҳои татбиқ, мувофиқат мекунад.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ. Муаллиф дар ҳама марҳилаҳои диссертатсия, дар иҷрои нақшаи таҳқиқот, асосноккунӣ, ҷамъоварӣ, коркарди маводи назариявӣ ва методӣ мустақилона қору фаъолият намудааст. Дар раванди таҳқиқот аз ҷониби муаллиф зарурати гузаронидани ислоҳоти сохтори КВД БА ҶТ “Амонатбонк” дар самти пешниҳоди қарз ба СХМ бо далелҳои илмӣ асоснок карда шудааст.

Интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия. Вобаста ба мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ 7 мақолаи илмӣ муаллиф бо ҳаҷми умумии 2,68 ҷузъи ҷопӣ (дар алоҳидагӣ) нашр гардидааст, ки аз онҳо 5 мақола дар маҷаллаву нашрияҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти ҶТ ҷоп шудаанд.

Робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо) ва мавзӯҳои илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба татбиқи самараноки Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Концепсияи рушди саноати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Барномаи саноатикунонии босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2025, Барномаи миёнамӯҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025, Стратегияи идоракунии молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии фарогирии молиявии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2022-2026, Концепсияи иқтисоди рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Барномаи дастгирии давлатӣ ва рушди бахши хусусӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ», Барномаи давлатии рушди содироти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025 ва Барномаи давлатии рушди илмӣ инноватсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027 равона шудааст.

Мавҷудияти санади тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот.

Санади тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот аз ДДМИТ аз 12.09.2025 №244 ва КВД БА ҚТ “Амонатбонк аз 11.09.2025 №233-а мавҷуд ҳаст.

ФЕҲРИСТИ ИНТИШОРОТИ ИЛМИИ МУАЛЛИФ ОИД БА МАВЗУИ ТАҲҚИҚОТ

Мақолаҳо дар маҷаллаҳои тақризшаванда:

[1-М]. Маҳмудов С. М. Таҷрибаи давлатҳои хориҷӣ дар муайянкунии соҳибкории хурду миёна // Паёми молия ва иқтисод. 2021. - №4, саҳ. 179-185. ISSN: 2663-0389

[2-М]. Маҳмудов С. М. Дастгирии молиявӣ қарзии соҳибкории хурду миёна: таҷрибаи мамлакатҳои хориҷӣ ва татбиқи он дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. 2022.- №6, саҳ. 44-50. ISSN: 2413-5151

[3-М]. Маҳмудов С. М. Нақши соҳибкории хурду миёна дар шароити саноатикунӣ ва масъалаҳои дастгирии он // Паёми Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон. 2022. - №3, саҳ. 254-261. ISSN: 2308-054X

[4-М]. Маҳмудов С. М. Вазъи соҳибкории хурду миёна дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва масоили молиякунӣ он аз ҷониби низоми бонкии мамлакат // Паёми молия ва иқтисод. 2023. - №3, саҳ. 404-414. ISSN: 2663-0389

[5-М]. Маҳмудов С. М., Икромӣ Ф. Н. Таҳлил ва арзёбии қарзи бонкӣ ба рушди фаъолияти соҳибкории хурду миёна дар мисоли КВД БА ҚТ “Амонатбонк” // Паёми молия ва иқтисод. 2024. - №4.2, саҳ. 650-658. ISSN: 2663-0389

[6-М]. Маҳмудов С. М., Икромӣ Ф. Н. Асосҳои назариявӣ оид ба моҳияти иқтисодии қарзи бонкӣ дар шароити муосир // Паёми Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон. 2025. - №2, саҳ. 155-166. ISSN: 2308-054X

Дар дигар нашрияҳо:

[7-М]. Маҳмудов С. М. Таҳлили вазъи таъмини иқтисодиёт бо захираҳои қарзӣ дар Ҷумҳурии тоҷикистон // Маводи конфронси Ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ дар мавзӯи “Вазъи низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи пандемияи коронавирус (COVID-19)” (11.12.2021 ш. Кулоб), саҳ. 252-256

[8-М]. Маҳмудов С. М. Таҷрибаи мамлакатҳои хориҷӣ оиди дастгирии молиявӣ қарзии соҳибкории хурду миёна ва татбиқи он дар шароити муосири Ҷумҳурии Тоҷикистон // Маводи конференсияи Ҷумҳуриявии илмӣ амалӣ дар мавзӯи “Механизмҳои молиявӣ қарзии татбиқи ҳадафҳои стратегии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон (18.02.2022, ш. Душанбе), саҳ. 257-266

Дар ҷаласаи кафедраи фаъолияти бонкии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон чунин,

Қарор қабул карда шуд:

1. Диссертатсияи Маҳмудов Сафарали Мирзоевич дар мавзуи «Мукаммалгардони механизми пешниҳоди қарзи бонкӣ дар рушди соҳибкории хурду миёна (дар мисоли КВД БА ҚТ «Амонатбонк»)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз таҳқиқоти анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Маҳмудов Сафарали Мирзоевич дар мавзуи «Мукаммалгардони механизми пешниҳоди қарзи бонкӣ дар рушди соҳибкории хурду миёна (дар мисоли КВД БА ҚТ «Амонатбонк»)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-014 назди Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон барои ғимоя пешниҳод карда шавад.

3. Қарори ҷаласаи кафедраи фаъолияти бонкии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон аз «25» сентябри соли 2025, протоколи №2.5 тасдиқ карда шавад.

Хулосаи ҷаласаи кафедраи фаъолияти бонкии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон: Иштирок доштанд: ҳамагӣ - 17 нафар, аз онҳо бо ҳуқуқи овоздиҳӣ - 10 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳӣ чунин буд: «тарафдор» - 10 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест.

Раиси ҷаласа:

номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент,
мудири кафедраи фаъолияти бонкии

ДДМИТ

Муслихова Т.Т.

Котиби ҷаласа:

номзади илмҳои иқтисодӣ,
муаллими калони кафедраи
фаъолияти бонкии ДДМИТ

Аҳадов И.Қ.

Дурустии имзоҳои Муслихова Т.Т. ва Аҳадов И.Қ.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДМИТ

Мирчамолов М.А.